

༄༅། བཙུག་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པའི་སྤྲོང་པོ།

Das Herz der Glorreichen Vollkommenheit der Weisheit

གྱལ་ར་སྐད་དུ།

gyagar ke du

Auf Sanskrit:

ཐཱ་ག་ལ་ཏི་བླ་ལྷོ་པ་ར་མི་ཏ་མྱི་ད་ཡ།

bhagavatī-prajñā-pāramitā-hrīdaya

Bhagavati Prajya Paramita Hridaya

བོད་སྐད་དུ།

bö ke du

In tibetischer Sprache:

བཙུག་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པའི་སྤྲོང་པོ།

tchom den de ma sherab kyi pha röl tu tschin pä nyingpo

Tchom Dendä Ma Scherap Kyi Paröl Tu Tschinpä Nyingpo

བམ་པོ་གཅིག་གོ།

bampo tchik go (In einem Abschnitt)

བཙུག་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

tchom dende ma scherap kyi paröl tu tschinpa la tschak tsal lo.

Ich verneige mich vor der Glorreichen Mutter Vollkommenheit der Weisheit!

འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན།

dike dag gi thöpa dü tchig na.

Dies habe ich einmal gehört:

བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་པོ་འཕགས་བྱ་མོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་།

tchom dende gyalpö khab dschagö pungpö ri la. gelong gi gendün tschenpo dang.

Der Bhagavan verweilte einst auf dem Geierberg bei Rajgir, begleitet von einer großen Gemeinschaft von Mönchen

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་ཅིག་དུ་བཞུགས་ཏེ།

dschang tschub sempä gendün tschenpo dang thab tchig tu schug te.

und einer großen Gemeinschaft von Bodhisattvas.

དེའི་ཆོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཟབ་མོ་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་པར་བྱགས་སོ།
dätse tschom dende sabmo nangwa sche dschawä tschö kyi namdrang kyi ting nge dsin la
nyompar schug so.

Zu dieser Zeit ruhte der Bhagavan in einer meditativen Konzentration über die Vielzahl der Phänomene, genannt „Die Erhellung des Tiefgründigen“.

ཡང་དེའི་ཆོ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་
jang dä tse dschang tschub sempa sempa tschenpo phakpa tschenresig wang tschuk
Zur gleichen Zeit wandte der große Bodhisattva-Mahasattva, der Edle Avalokiteshvara,

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོའི་སྦྱོང་བ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་བཟྩ་ཞིང་།
scherap kyi pharöl tu tschinpa sabmö tchöpa nyi la nampar ta sching.
die Praxis der tiefgründigen Vollkommenheit der Weisheit an. Er schaute

ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་བཟྩོ།
phungpo ngapo dedak la jang rangschin gyi tongpar nampar ta-o.
und sah, dass die fünf Skandhas vollkommen leer von einer Eigennatur sind.

དེ་ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཐུས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་
deneh sangye kyi thü tse dang denpa scharipu dschang tschub sempa
Dann, durch die Kraft des Buddha, sprach der ehrwürdige Shariputra

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྤྱིས་སོ།
sempa tschenpo phakpa tschenresig wang tschug la dike tche ne so.
zum Edlen Avalokiteshvara, dem großen Bodhisattva-Mahasattva:

རིགས་ཀྱི་བྱ། རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
rig kyi pu rig kyi pu am rig kyi pumo gang lala scherap kyi pharöl tu
“Edler Sohn, auf welche Weise sollen sich jene edlen Söhne und Töchter schulen,

བྱིན་པ་ཟབ་མོའི་སྦྱོང་བ་སྦྱང་པར་འདོད་པ་དེས་ཇི་ལྟར་བསྐབ་པར་བྱ།
tschinpa sabmö tchöpa tchepar döpa de dschitar lappar dschah.
die den Wunsch haben, die Praxis der tiefgründigen Vollkommenheit der Weisheit anzuwenden?”

དེ་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་

deke tche nepa dang dschang tschub sempa sempa tschenpo

Auf diese Frage antwortete der große Bodhisattva-Mahasattva,

འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་གིས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་ར་དུ་ཉིད་བྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ།།

pakpa tschenresig wang tschuk gi tse dang denpa scharadwatipu la dike tche ne so.

der Edle Avalokiteshvara, dem ehrwürdigen Sharadvatiputra mit den Worten:

ཤུ་རིའི་བྱ་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་

scharipu rig kyi pu am rig kyi pumo gang lala scherap kyi paröl tu

“Shariputra, jene edlen Söhne und Töchter, die beabsichtigen, die Praxis der tiefgründigen

ཐུན་པ་ཟབ་མའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་འདོད་པ་དེས་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ།

tschinpa sabmö tchöpa tchepar döpa de ditar nampar tawar dscha te.

Vollkommenheit der Weisheit anzuwenden, sollten alle Phänomene auf diese Weise betrachten:

ཕུང་པོ་ཐུ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟ་འོ།།

pungpo ngapo dedak kyang rangschin gyi tongpar jang dakpar dschesu ta-o.

Sie sollen einwandfrei und folgerichtig erkennen, dass die fünf Skandas leer von einer innewohnenden Eigennatur sind.

གཟུགས་སྟོང་པའོ།། སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ།། གཟུགས་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན།

suk tongpa-o. tongpa nyi suk so. suk leh tongpa nyi schen majin.

Form ist leer. Leerheit ist Form. Leerheit ist nicht anders als Form.

སྟོང་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་འོ།།

tongpa nyi leh kyang suk schen majin no.

Form ist nicht anders als Leerheit.

དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སྟོང་པའོ།།

déschin du tsorwa dang. dusche dang. du dsche dang nampar schepa nam tongpa-o.

Ebenso sind auch Empfindung, Unterscheidung, gestaltende Faktoren und Bewusstsein leer.

ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་ལྷ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། མཚན་ཉིད་མེད་པ། མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ།

scharipu deta wena tschö tamtche tongpa nyi de. tsen nyi mepa. ma kyepa. ma gakpa.

Shariputra, folglich sind alle Phänomene Leerheit, denn sie sind ohne Eigenschaften, ungeboren, ungehindert,

དྲིམ་མེད་པ། དྲིམ་དང་བྲལ་བ་མེད་པ། སྤྱི་བ་མེད་པ། གང་བ་མེད་པའོ།

drima mepa. drima dang dralwa mepa. driwa mepa. gangwa mepa-o

frei von Makeln und frei von Makellosigkeit. Es gibt nichts zu entfernen und nichts hinzuzufügen.

ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་ལྷ་བས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཟུགས་མེད། ཚོར་བ་མེད། འདུ་ཤེས་མེད། འདུ་བྱེད་རྣམས་མེད།

scharipu deta wena tongpa nyi la sukme. tsorwa me. duscheh me. dudsche nam me.

Shariputra, daher gibt es in der Leerheit keine Form, keine Empfindung, keine Unterscheidung, keine gestaltenden Faktoren,

རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད། མིག་མེད། རྣ་བ་མེད། སྒྲ་མེད། རྩེ་མེད། ལྷས་མེད། ཡིད་མེད།

nampar schepa me. mik me. nawa me. na me. tche me. lü me. ji me.

kein Bewusstsein, kein Auge, kein Ohr, keine Nase, keine Zunge, keinen Körper, keinen Geist,

གཟུགས་མེད། སྒྲ་མེད། དྲི་མེད། རོ་མེད། རེག་བྱ་མེད། ཚོས་མེད་དོ།

suk me. dra me. dri me. ro me. rek dscha me. tschö me do.

keine Form, keinen Klang, keinen Geruch, keinen Geschmack, kein Berührungsobjekt und kein geistiges Objekt.

མིག་གི་ཁམས་མེད་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མེད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་དོ།

mik gi kham mepa neh ji kyi kham me ji kyi nampar schepä kham kyi pardu jang me do.

Es gibt kein Dhātu des Auges, bis hin zu keinem Dhātu des Geistes, und auch bis dahingehend, dass es kein Dhātu des Geistbewusstseins gibt.

མ་རིག་པ་མེད། མ་རིག་པ་ཟད་པ་མེད་པ་ནས་ཆ་ཤི་མེད། ཆ་ཤི་ཟད་པའི་བར་དུ་ཡང་མེད་དོ།

marikpa me. marikpa sepa mepa neh gaschi me. gaschi sepä pardu jang me do.

Es gibt keine Unwissenheit, kein Beenden der Unwissenheit und so weiter, bis dahingehend, dass es weder Alter und Tod, noch das Beenden von Alter und Tod gibt.

དེ་བཞིན་དུ་སྤྱུག་བསྐལ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མེད།

deschin du duk-ngal wa dang. kün dschungwa dang. gokpa dang. lam me.

Ebenso gibt es auch kein Leid, keinen Ursprung, kein Aufhören und keinen Weg.

ཡེ་ཤེས་མེད། ཐོབ་པ་མེད། མ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་དོ།

jesche me. thobpa me. ma thobpa jang me do.

Es gibt weder ein ursprüngliches Bewusstsein, noch ein Erlangen oder ein Nicht-Erlangen.

ཤ་རིའི་བྱ་དེ་ལྷ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐོབ་པ་མེད་པའི་བྱིར།

scharipu deta wena dschang tschub sempa nam thobpa mepä tschir.

Shariputra, da es für die Bodhisattvas kein Erlangen gibt,

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ཏེ། སེམས་ལ་སྦྱིབ་པ་མེད་པས་སྒྲག་པ་མེད་དེ།

scherop kyi paröl tu tschinpa la ten tching neh te. sem la dribpa mepeh trakpa me de.

stützen sie sich auf die Vollkommenheit der Weisheit und ruhen darin.

Ihr Geist ist unverschleiert, daher sind sie ohne Furcht.

བྱིན་ཅི་ལོག་ལས་ཤིན་དུ་འདས་ནས་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་མཐར་བྱིན་དོ།

tschin tchi log leh schintu deneh nya ngen leh depä thar tschin to.

Nachdem sie jeglichen Irrglauben hinter sich gelassen haben, erreichen sie vollkommenes Nirvāṇa.

དུས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བརྒྱགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ལ་

düsum du nampar schukpä sangye thamtche kyang scherop kyi paröl tu tschinpa di la

Auch alle Buddhas der drei Zeiten haben sich auf diese Vollkommenheit der Weisheit gestützt

བརྟེན་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ།

tenneh lana mepa jang dakpar dsokpä dschang tschub tu ngönpar dsokpar sangye so.

und sind so voll und ganz zur unübertrefflichen und vollständigen Erleuchtung erwacht.

དེ་ལྷ་བས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྒྲགས། རིག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲགས།

deta wena scherop kyi paröl tu tschinpä ngak. rikpa tschenpö ngak.

Daher ist das Mantra der Vollkommenheit der Weisheit das Mantra des innewohnenden
Gewahrseins,

སྒྲ་ན་མེད་པའི་སྒྲགས། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་སྒྲགས། སྒྲག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་རབ་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྒྲགས།

lana mepä ngak. mi nyampa dang nyampä ngak. dukngal thamtche raptu schiwar dschepä
ngak.

das unübertreffliche Mantra, das unvergleichliche Mantra,

མི་རྩུན་པས་ན་བདེན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐུགས་སྒྲུལ་པ།

mi dsünpeh na denpar schepar dscha te. scherap kyi paröl tu tschinpä ngak mepa.

das Mantra, das jegliches Leiden völlig beruhigt. Es ist untrügerisch, daher erkenne es als wahr.

Das Mantra der Vollkommenheit der Weisheit lautet:

ཏཏ་ཟླ་ཨོྃ་ག་ཏེ་ག་ཏེ་པ་ར་ག་ཏེ་པ་ར་སྐྱ་ག་ཏེ་བོ་རྟེ་སྒྲ་སྒྲ།

tejata om gate gate paragate parasamgate bodhi soha

tadyathā oṃ gate gate pāragate pārasaṃgate bodhi svāhā

ཤྱ་རིའི་བྱ་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་

scharipu dschangtschub sempa sempa tschenpö detar scherap kyi paröl tu

Shariputra, auf diese Weise sollte sich ein Bodhisattva-Mahasattva

བྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

tschinpa sabmo la lappar dscha-o.

in der tiefgründigen Vollkommenheit der Weisheit schulen.“

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ།

deneh tchomdende ting nge dsin de leh scheng te.

Daraufhin erhob sich der Bhagavan aus seiner meditativen Versenkung und gab

བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ལ་

dschangtschub sempa sempa tschenpo pakpa tschenresig wangtschug la

dem Edlen Avalokiteshvara, dem großen Bodhisattva-Mahasattva seine Zustimmung:

ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ནས། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ།

lek so scheh dschawa dschin neh. lekso lekso. rig kyi bu de deshin no.

„Hervorragend, hervorragend, Edler Sohn, genau so ist es!

དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་

de deschin té. dschitar khyö kyi tenpa schindu scherap kyi paröl tu

Genau so, wie du es erklärt hast, sollte die tiefgründige Vollkommenheit der Weisheit

ཐིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་སྦྱད་པར་བྱ་ནྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་།

tschinpa sabmo la tchepar dscha te. deschin schekpa nam kyang dschesu ji rang ngo.
in die Praxis umgesetzt werden und auch die Tathagatas werden sich daran erfreuen.“

བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ནས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་ར་དྲ་ཉིའི་བྱ་དང་།

tchomdende kyi deke tcheh katsel neh. tse dang denpa scharadwatipu dang.
Nachdem der Bhagavan diese Worte gesprochen hatte, wurden der ehrwürdige Shariputra und

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་དང་། ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པའི་འཁོར་དེ་དག་དང་།

dschangtschub sempa tschenresig wangtschug dang. thamtche dang denpä khor dedak
dang.

der Bodhisattva Avalokiteshvara gemeinsam mit der gesamten Versammlung,

ལྷ་དང་། མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། ཇི་ཟར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ།

lha dang. mi dang. lha majin dang. drisar tchepä dschigten ji rang te.
sowie die Welt mit den Göttern, Menschen, Asuras und Gandharavas mit Freude erfüllt

བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོད་དོ།

tchomdende kyi sungpa la ngönpar tö do.
und priesen die Worte des Buddha Bhagavan.

བཙོམ་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུ་ཐིན་པའི་སྦྱང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདྲོ་རྫོགས་སོ།།

tschom dende ma scherap kyi paröl tu tschinpä nyingpo sche dschawa tekpa tschenpö do dsok so.
Dies beendet das Mahayana Sutra, genannt „Das Herz-Essenz der Glorreichen Vollkommenheit der Weisheit“.

Die deutsche Übersetzung dieses Sutras entstand auf Grundlage einer englischen Übersetzung von Adam Pearcey (2019), sowie unter Berücksichtigung des tibetischen Originals. Karma Kunzang Drölma, 2023. (Überarbeitet 2026).